

Tämä on lyhennelmä alkuperäisestä päätöksestä, joka löytyy aluehallintoviraston verkkosivulta www.avi.fi suomeksi kohdasta Koronapäätökset tai ruotsiksi kohdasta Coronadelgivningar

TARTUNTATAUTILAIN 16 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS PAKOLLISESTA TERVEYSTARKASTUKSESTA

ASIA

Tartuntatautilain 16 §:n nojalla annettava päätös terveystarkastukseen määrittämiseksi tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n mukaisen SARS-CoV-2 -viruksen aiheuttaman yleisvaarallisen covid-19 -tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi.

ASIAN TAUSTA

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) suosittelee antamassaan ohjeessa 4.2.2021, että kaikki riskimaista tulevat matkustajat ohjataan koronatestiin rajanylityspisteellä.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on määrännyt 26.2.2021 toimialueensa kuntia ja kuntayhtymiä tartuntatautilain 15 §:n nojalla järjestämään kaikille alueellaan sijaitsevien rajanylityspaikkojen kautta maahan tuleville henkilöille terveystarkastuksen SARS-CoV2-viruksen aiheuttaman yleisvaarallisen covid-19-tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Määräys on annettu seuraavin päätöksin; Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimi (ESAVI/6612/2021), Helsingin kaupunki (ESAVI/6610/2021), Kymenlaakson sosiaali- ja terveystoimen kuntayhtymä (ESAVI/6613/2021) ja Vantaan kaupunki (ESAVI/6603/2021). Määräykset ovat voimassa 1.3.-31.3.2021.

Aluehallintovirasto on 9.3.2021 antanut ohjauskirjeen koskien edellä mainituissa päätöksissä tarkoitettujen terveystarkastusten järjestämistä. Ohjauskirjeessä on viitattu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjeistukseen koskien maahantulijoiden testaamista ja sitä missä tilanteissa koronavirustesti voidaan jättää tekemättä.

LAUSUNNOT JA SELVITYKSET

Aluehallintovirasto on hankkinut asiassa lausunnot Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta (THL) sekä Etelä-Karjalan, Helsingin ja Uudenmaan ja Kymenlaakson sairaanhoitopiireiltä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 17.3.2021 antaman lausunnon mukaan covid-19-epidemian hallitsemiseksi Suomessa ja uusien virusmuunnosten leviämisen estämiseksi on välttämätöntä, että maahantulopisteillä noudatetaan mahdollisimman tarkkaan THL:n antamia suosituksia testaus- ja karanteenikäytännöistä. Edelleen THL katsoo, että aluehallintovirastojen on varmistettava testaus- ja karanteenikäytäntöjen toteutuminen määrämällä tartuntatautilain (1227/2016) 16 § mukaiset pakolliset terveystarkastukset niille matkustajille, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk (ns. riskimaa).

Suositus pakollisesta terveystarkastuksesta ei koske kauttakulkumatkustajia, jotka eivät poistu transit-alueelta, kuljetus- ja logistiikkahenkilöstöä työtehtävissään eikä 2008 tai sen jälkeen syntyneitä lapsia.

Lähtömaasta riippumatta kaikki matkustajat, joilla on covid-19 tautiin sopivia oireita, tulee aina ohjata terveystarkastukseen ja koronavirustestiin.

Maahantulopisteillä noudatetaan THL:n antamia ohjeita koronavirustestauksista ja huomioidaan mm. koronavirusennakkotestit, todistukset sairastetusta Covid-19-taudista ja poikkeukset testauskäytännöistä kuten THL:n ohjeissa on todettu.

Virkasuhteinen kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi määrätä henkilön 14 vuorokauden mittaiseen karanteeniin, mikäli mahdollisen tartunnan leviämisen estämistä ei voida luotettavasti muuten varmistaa (tartuntatautilaki 1227/2016, 60 §). Jos henkilö esimerkiksi kieltäytyy terveystarkastus- ja/tai testauskäytännöistä, voi karanteeniin määrääminen olla perusteltua. Karanteenimääräykset annetaan yksilöllisen arvion perusteella.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin 16.3.2021 antaman lausunnon mukaan HUS pitää perusteltuna määrätä rajanylittäjät terveystarkastukseen ja esittää sen mukaisen tartuntatautilain 16 § päätöksen tekemistä Etelä-Suomen aluehallintovirastolle.

Kymenlaakson sairaanhoitopiirin 12.3.2021 antaman lausunnon mukaan, mikäli halutaan varmistaa se, että kaikki esittävät ennakkotodistuksen tai käyvät testattavana rajapisteellä, on määräys Vaalimaan rajanylityspaikan maahantulijoiden terveystarkastuksen pakollisesta osallistumisesta välttämätön.

Helsingin kaupunki, Vantaan kaupunki ja Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä ovat ilmoittaneet aluehallintohallintovirastolle, että sen tulee tehdä alueiden rajanylityspaikkojen kautta saapuville maahantulijoille tartuntatautilain 16 §:n mukainen määräys.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Aluehallintovirasto määrää tartuntatautilain 16 §:n nojalla kaikki Helsingin kaupungin satamissa sijaitsevien rajanylityspaikkojen, Helsinki-Vantaan kansainvälisen lentokentän rajanylityspaikan ja Virolahden Vaalimaan rajanylityspaikan kautta riskimaista Suomeen saapuvat henkilöt osallistumaan välittömästi maahantulon jälkeen Helsingin kaupungin, Vantaan kaupungin ja Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän järjestämään terveystarkastukseen yleisvaarallisen covid-19 - tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi.

Tässä päätöksessä riskimaista tulevilla henkilöillä tarkoitetaan niitä henkilöitä, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk.

Määräys ei koske 2008 tai sen jälkeen syntyneitä lapsia eikä tavaraliikenteen kuljetus- ja logistiikkahenkilöstöä työtehtävissään.

Määräys on voimassa 18.3.2021 – 31.3.2021.

Perustelut

Tartuntatautilain 14 §:n mukaan kunnan on järjestettävä yleisiä rokotuksia ja terveystarkastuksia tartuntatautien ehkäisemiseksi. Rokotukseen tai terveystarkastukseen osallistuminen on vapaaehtoista.

Tartuntatautilain 15 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto voi määrätä järjestettäväksi toimialueensa jollakin paikkakunnalla tai tietyssä työpaikassa, laitoksessa, kulkuneuvossa tai vastaavassa paikassa oleskeleville terveystarkastuksen, jos tarkastus on yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi tarpeen. Terveystarkastukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Saman pykälän 2 momentin mukaan terveystarkastuksen suorittaa lääkäri tai asianmukaisen koulutuksen saanut muu terveydenhuollon ammattihenkilö lääkärin valvonnassa. Tarkastuksen osana voidaan ottaa

välttämättömiä näytteitä ja tehdä muu tutkimus, josta ei aiheudu merkittävää haittaa tutkittavalle.

Tartuntatautilain 16 §:n mukaan aluehallintovirasto voi päättää, että 14 ja 15 §:n mukaiseen terveystarkastukseen osallistuminen on pakollista, jos se on yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä.

Covid-19-tartuntataudin leviämisen ehkäiseminen on yhteiskunnallisesti tärkeää, jotta kansalaisten perusoikeuksia elämään ja turvallisuuteen voidaan turvata. Covid-19-tartuntojen leviämisen ehkäisemisessä tartunnanlähteiden ja tartunnalle altistuneiden henkilöiden tunnistaminen ja jatkotartuntojen estäminen ovat keskeisiä keinoja.

Aluehallintovirasto on saanut Terveysten- ja hyvinvoinnin laitokselta asiantuntija-arvion, jonka mukaan THL katsoo, että aluehallintovirastojen on varmistettava testaus ja karanteenikäytäntöjen toteutuminen määräämällä tartuntatautilain (1227/2016) 16 § mukaiset pakolliset terveystarkastukset niille matkustajille, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk (ns. riskimaa). Helsingin ja Uudenmaan ja Kymenlaakson sairaanhoitopiirit ovat yhtyneet Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen näkemykseen pakollisen terveystarkastuksen välttämättömyydestä niiden alueella sijaitseville rajanylityspaikoille saapuville matkustajille. Myös Helsingin ja Vantaan kaupunkien ja Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalujen kuntayhtymän terveystalut ovat saattaneet aluehallintoviraston tiedoksi, että ne toivovat aluehallintoviraston tekevän tartuntatautilain 16 § mukaisen päätöksen maahantulijoiden pakollisesta terveystarkastuksesta.

Aluehallintovirasto katsoo välttämättömäksi määrätä tartuntatautilain 16 §:n nojalla kaikki Helsingin kaupungin satamissa sijaitsevien rajanylityspaikkojen, Helsinki-Vantaan kansainvälisen lentokentän rajanylityspaikan sekä Virolahden Vaalimaan rajanylityspaikan kautta riskimaista Suomeen saapuvia henkilöitä osallistumaan välittömästi maahantulon jälkeen Helsingin kaupungin ja Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalujen kuntayhtymän järjestämään terveystarkastukseen yleisvaarallisen covid-19 -tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi.

Tässä päätöksessä riskimaista tulevilla henkilöillä tarkoitetaan niitä henkilöitä, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk.

Määräys ei koske 2008 tai sen jälkeen syntyneitä lapsia, eikä tavaraliikenteen kuljetus- ja logistiikkahenkilöstöä työtehtävissään.

Määräys on voimassa 18.3.2021 – 31.3.2021.

Jos terveystarkastukseen tartuntatautilain 16 §:n nojalla määrätty henkilö ei noudata hänelle asetettua velvoitetta, voi kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaava lääkäri pyytää poliisin virka-apua tartuntatautilain 89 §:n nojalla.

Aluehallintovirasto toteaa vielä, että jos henkilö kieltäytyy osallistumasta tässä päätöksessä määrättyyn pakolliseen terveystarkastukseen, rikoslain 44 luvun 2 §:n säännökset voivat tulla sovellettavaksi. Rikoslain 44 luvun 2 §:n mukaan se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo tartuntatautilain 16 §:ssä tarkoitettua pakollista terveystarkastusta, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, terveydensuojelurikkomuksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi kuukaudeksi.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Perustuslaki (731/1999) 7, 10 ja 22 §

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 14, 15, 16, 60 ja 88 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voi tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin perusteella hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös laitetaan mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n nojalla täytäntöön heti.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Anne Hiiri, p. 0295 016 000.

vastuualuejohtaja

Kristiina Poikajärvi

aluehallintoylilääkäri

Anne Hiiri

PÄÄTÖS YLEISTIEDOKSIANTONA

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 31.3.2021 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi. Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.